

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ ТА МИСТЕЦТВ

Кафедра «Дизайну середовища»

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

з «ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ»

для студентів 1 курсу денної форми навчання
ОПП Дизайн архітектурно-ландшафтного середовища
ступінь вищої освіти «магістр»
галузь знань: 02 «Культура і мистецтво»
спеціальність: 022 «Дизайн»

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
на засіданні кафедри
«Дизайн середовища»
Протокол № 2
від 02 вересня 2022 р.

Харків 2022

Методичні рекомендації з педагогічної практики
для студентів 1 курсу денної форми навчання
ОПП “Дизайн архітектурно-ландшафтного середовища”
другого ступеню вищої освіти «магістр» спеціальність
022 «Дизайн». Харків: ХДАДМ. 2022. 32 с.

Укладачі:

професор кафедри «Дизайн середовища», канд. Архітектури,
Ірина БОНДАРЕНКО
доцент кафедри «Дизайн», кандидат мистецтвознавства,
Богдан БОНДАРЕНКО

Рецензенти:

Доцент кафедри Дизайн канд. мист. Олена ВАСИНА
Доцент кафедри Графічний дизайн канд. мист. Тетяна ІВАНЕНКО

Методичні рекомендації призначені для організації аудиторної і самостійної роботи студентів денної форми навчання під час проходження педагогічної практики. Зміст методичних рекомендацій спрямований на формування програмних компетенцій здобувача освіти, освоєння учбово-методичних принципів проведення лекційних та практичних занять з дисциплін за профспрямуванням. Головні завдання педагогічної практики орієнтовані на реалізацію даної мети, а також на отримання нових знань, необхідних дизайнеру-викладачу, набуття необхідних вмінь та навичок. Вказівки призначені для студентів спеціальності 022 «Дизайн».

Рекомендовано до друку методичною радою ХДАДМ
(Протокол від №20-08 від 07 вересня 2022 р.)

С Харківська державна академія
дизайну та мистецтв, 2022 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
ЗМІСТ І СТРУКТУРА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ	8
РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ПО МОДУЛЮ 1	13
РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ПО МОДУЛЮ 2	18
РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО СКЛАДАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ З ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ	21
РЕКОМЕНДАЦІЇ ПРИ РОБОТІ З ЛІТЕРАТУРОЮ	22
ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО СПИСКУ ЛІТЕРАТУРИ	23
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	28

ВСТУП

Педагогічна практика студентів магістратури є необхідним етапом навчання для отримання освітньо-кваліфікаційного рівня магістр зі спеціальності 022 «Дизайн». Педагогічна практика пов'язана з дисциплінами професійної підготовки, що безпосередньо впливають на неї - «Проектування», «Методика організації науково-дослідної та педагогічної роботи».

Мета дисципліни:

- оволодіння формами, методами, засобами, новітніми технологіями здійснення навчально-виховного процесу в навчальному закладі;
- формування у студентів умінь застосовувати теоретичні знання у практичній діяльності, усвідомлення професійної значущості цих знань;
- виховання потреби постійного удосконалення професійних знань, умінь навичок та педагогічної майстерності;
- розвиток творчої ініціативи, реалізація особистісного творчого потенціалу кожного студента.

Завдання практики:

- ознайомлення з організаційною структурою освітньої організації та особливостями її функціонування;
- формування громадської активності майбутнього педагога;
- дослідження моделей та методів організації навчання і критеріїв оцінювання знань;
- ознайомлення з програмами різних дисциплін навчального плану;
- формування вміння розробляти навчальну та робочу програми з обраної дисципліни;

- засвоєння принципів та методів подання навчального матеріалу;
- формування організаторських умінь і навичок;
- розвинення педагогічного мислення, професійно-творчих здібностей, інтересу до педагогічної діяльності;
- оволодіння педагогічними вміннями і навичками навчально-виховної роботи у навчальних закладах;
- розвинення власних аналітичних здібностей на прикладі педагогічної діяльності;
- виявлення достатньої самостійності, активності та ініціативності в процесі проходження практики;
- набуття практичних навичок педагогічного досвіду.

У підсумку проходження педагогічної практики студент магістратури повинен знати: методику проведення лекційного заняття, методи ведення дизайн-процесу відповідно завданню; методи використання сучасних засобів дизайн-проектування; повинен вміти аналізувати і оцінювати знання студентів відповідно зі шкалою ХДАДМ, національною шкалою і шкалою ECTS.

Педагогічна практика студентів магістратури проводиться у 2 семестрі. До неї відводиться 90 академічних години аудиторної роботи (3 тижня). Форма контролю – залік (2 семестр).

В процесі проведення практики студент повинні засвоїти учбово-методичні особливості проведення лекційних та практичних занять, що включають у себе: підготовку тексту лекції відповідно до теми;

- роботу з учбово-методичною документацією зі спеціальності «Дизайн»; відбір оптимальних професійних знань, потрібних для постановки цільових орієнтирів дизайнера-викладача;
- проведення консультацій з аналізом виконаних певних етапів роботи; контроль за виконанням основних етапів дизайн-

- процесу, навчитися направляти студентів на оволодіння новими методами та засобами художньо-проектної діяльності;
- освоєння способів комунікації дизайнера-педагога й студентів; оцінювання виконаних робіт; застосування педагогічних заходів для розвитку ініціативи студентів у процесі навчально-творчої діяльності на практичних заняттях.

У підсумку проходження практики студент повинен **знати**:

- методику підготовки та проведення лекційних занять та засоби діагностики загального рівня аудиторії, ходу навчального процесу і його результатів;
- засоби керування навчально-пізнавальною діяльністю студентів;
- основні типи тестування з лекційної дисципліни;
- критерії оцінки знань студентів за шкалою ХДАДМ, за національною шкалою, за шкалою ECTS;

вміти:

- вміти формулювати зміст лекційного заняття;
- готувати текст лекцій відповідно теми;
- вміти оцінювати знання з лекційних дисциплін (проведення заліку та іспиту); (проміжний контроль знань)
- вміти направляти студентів на пошук і реалізацію в дизайн-процесі індивідуальних професійних цілей.
- відбирати оптимальні професійні знання, важливих для постановки цільових орієнтирів дизайнера-викладача;
- правильно організувати робочий процес, користуватися різноманітним забезпеченням;
- формувати завдання щодо активізації проектно-образного мислення відповідно темі курсового проекту;

- підготувати учбово-методичні матеріали до проведення курсового проекту;
- проводити аналіз виконання пошукових ескізів за темою курсового проекту;
- проводити консультації по виконанню проєктної графіки відповідно завдання;
- проводити аналіз виконаного проєктного завдання;
- проводити самоаналіз результатів навчання;
- направляти студентів на оволодіння новими методами та засобами художньо-проєктної діяльності;
- направляти студентів на пошук і реалізацію в дизайн-процесі індивідуальних професійних цілей;
- ініціювати активність та енергійність студентів до сприйняття змісту лекційного матеріалу;
- інтуїтивно передбачати і висувати оригінальні підходи та засоби проведення заняття;
- обирати оптимальний темп і методи викладання лекційного матеріалу;
- вибирати з змісту лекції основні контрольні питання і спеціальні терміни;

мати навички:

- імпровізації в процесі проведення лекційного заняття на основі методу сценарного моделювання, екстраполяції, перемикання уваги студентів на різних прикладах, постові та контрастні переходи на різні розділи теми лекції та інше;
- роботи з учбово-методичною документацією зі спеціальності «Дизайн»;
- відбору оптимальних професійних знань, потрібних для постановки цільових орієнтирів дизайнера-викладача;

- проведення дизайн-процесу відповідно завданню та типу об'єкту дизайн-розробки;
- проведення заняття з дисципліни відповідно конспекту лекції.

ЗМІСТ І СТРУКТУРА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Практика проводиться в обсязі 2 кредити ECTS, що складає 90 годин, з яких 30 годин лекцій і 60 години самостійної роботи (протягом трьох тижнів). Форма підсумкового контролю – диференційований залік). Основна форма проходження практики — навчально-творча діяльність та виконання контрольних завдань.

Педагогічна практика студентів магістратури на 1 курсі складається з 2-х модулів, які містять 6 завдань:

МОДУЛЬ 1. Навчально-методичні особливості проведення лекційних занять зі спеціальності «Дизайн». Модуль містить три завдання за темами, які спрямовані на ознайомленні із учбово-методичними особливостями проведення занять з лекційної дисципліни, робочою програмою дисципліни, на формування змісту та конспекту лекції відповідно до заданої теми за допомогою учбово-методичної літератури; визначення з лекційного матеріалу основних контрольних питань, термінів та складання контрольного тесту; оцінювання знань студентів у формах проміжного та підсумкового контролю.

Тема 1. Вивчення учбово-методичних принципів проведення занять з лекційних дисциплін;

Тема 2. Визначення основних контрольних питань та термінів;

Тема 3. Особливості оцінювання знань студентів з лекційної дисципліни (проміжного та підсумкового контролю) та заповнення залікової відомості оцінювання знань студентів.

КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДО ПЕРШОГО МОДУЛЮ

1. Складання лекції з теоретичної дисципліни.
2. Підготовка контрольних питань до тесту для перевірки знань з лекції.
3. Проведення проміжного та підсумкового контролю засвоєння знань лекційного матеріалу.

МОДУЛЬ 2. Навчально-методичні особливості проведення практичних занять зі спеціальності «Дизайн». Модуль містить три завдання за темами, які спрямовані на закріплення знань, умінь та навичок проведення занять з практичних дисциплін, ознайомлення з особливостями складання завдання на курсове проєктування; формування графіку роботи студентів над проєктним завданням; оцінювання етапів роботи студентів над проєктним завданням (проміжний та підсумковий контроль); розробка індивідуальних завдань для студентів за тематикою основного проєктного завдання для активізації проєктно-образного мислення.

Тема 4. Вивчення структури складу завдання на проєктування;

Тема 5. Вивчення особливостей виконання короткострокових практичних завдань за тематикою основного завдання;

Тема 6. Вивчення особливостей оцінювання робіт студентів з практичних дисципліни та підготовка залікової відомості оцінювання знань студентів

КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДО ДРУГОГО МОДУЛЮ

1. Складання завдання до дисципліни «Проєктування»;
2. Ознайомлення із учбово-методичними вказівками до дисципліни, наочним методичним матеріалом кафедри;

3. Заповнення звітної документації перевірки курсового проєктування (залікові книжки, відомості). Критерії оцінювання.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Зміст самостійної роботи по першому модулю складається зі знайомства із стандартами освіти за спеціальністю «Дизайн», змістом ОПП. Пошуку, підбору та систематизації лекційного матеріалу, підготовки та написання тексту лекції, підбір візуального матеріалу, створення презентації; формулювання контрольних питань.

Зміст самостійної роботи по другому модулю полягає в складенні завдання на практичну дисципліну, заповненні звітної документації.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Педагогічна практика в художньому вузі базується перш за все на методах усного та наочного навчання, що допомагають застосовувати знання на практиці.

Під час педагогічної практики активно використовуються методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні, наочні і практичні; індуктивні і дедуктивні; репродуктивні і проблемно-пошукові, а також методи самостійної роботи;

Для усвідомлення та осмислення отримуваних знань використовуються наступні методи:

- теоретичні (шляхом засвоєння викладеного матеріалу, аналіз спеціальної літератури);
- емпіричні (опитування, тести, метод оцінки);
- практична робота в процесі виконання контрольних робіт.

Усні методи дозволяють в найкоротший термін передати велику за обсягом інформацію, поставити перед студентами проблеми і вказати шляхи їх вирішення.

У взаємозв'язку з усним викладенням матеріалу активно використовуються наочні методи, що підрозділяються на методи візуалізації (показ ілюстративного ряду) і методи демонстрацій (приладів, дослідів, технічних установок, відеокліпів). Впровадження нових технічних засобів (медіа - ресурс) розширює можливості наочних методів.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

При проходженні педагогічної практики застосовано ефективні методи контролю та самоконтролю, зокрема: усні, письмові і практичні:

Методи письмового контролю: ведення студентом щоденника практики за визначеним графіком, написання тексту лекцій, складання до неї контрольних питань, написання тексту завдання з практичної дисципліни.

Усний контроль здійснюється керівником під час проведення лекційних і практичних занять в аудиторії;

Форма організації контролю: індивідуальний контроль. Види контролю: рубіжний та підсумковий.

Рубіжний контроль:

1 модуль: перевірка ходу роботи (виконується в аудиторії та самостійно);

2 модуль: перевірка роботи (виконується в аудиторії та самостійно); щоденника практики (під час самостійної роботи);

Підсумковий контроль засвоєння знань здійснюється у формі перегляду робіт, щоденника практики та звіту з практики (весняний семестр).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Проходження педагогічної практики оцінюється 100 рейтинговими балами. Педагогічна практика складається з двох модулів, шість тем.

Сума балів (100 балів), яка відведена на практику, розподіляється між модулями. Студент протягом проходження практики згідно графіку навчального процесу здає певні розділи (модулі) і отримує бали. Кожний модуль оцінюється в балах:

модуль 1: охоплює три теми і оцінюється максимально 45 балами;

модуль 2: охоплює три теми і оцінюється максимально 45 балами;

У балах оцінюються складові навчальної роботи студентів: наприклад, написання тексту лекції, збір візуального матеріалу до неї, підготовка презентації (виконується під час самостійної роботи).

В першому модулі студенти освоюють матеріали стосовно лекційних дисциплін і безпосередньо самих лекцій. Аналіз якості роботи з лекційних дисциплін передбачає: оцінку змісту; методики читання; організації лекції; керівництва роботою студентів на лекції; лекторських даних практиканта; результативності лекції.

У другому модулі передбачене освоєння об'єму роботи з практичних дисциплін і оцінці за наступними показниками: зміст практичного заняття, методика проведення практичного заняття; організація практичного заняття; педагогічні дані; результативність практичного заняття.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ПО МОДУЛЮ 1

На лекційних заняттях покладаються теоретичні основи, що згодом опрацьовуються на практичних дисциплінах. Під час проведення першого модулю педагогічної практики студенти-практиканти оволодівають методами проведенням лекційних занять, як однієї з основних форм організації навчального процесу, що полягає у сприйнятті студентами усного монологічного, систематичного, послідовно викладеного матеріалу з демонстрацією візуального ряду.

СКЛАДАННЯ ЛЕКЦІЇ З ТЕОРЕТИЧНОЇ ДИСЦИПЛІНИ. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ЩОДО ЛЕКЦІЇ

Методика проведення лекції полягає в розробці повного тексту лекції. При викладі матеріалу лекції практикант керується затвердженою робочою програмою навчальної дисципліни, використовуваної кафедрою в навчальному процесі, а також матеріалами навчально-методичного комплексу з даної лекційної дисципліни.

Повний текст лекції передбачає дослівний виклад усього матеріалу (з усіма прикладами і викладками).

СТРУКТУРА ЛЕКЦІЇ

Відповідно до вимог академії змістове оформлення лекції практиканта має наступну структуру:

- вступ (вступна частина);
- основна частина (розкриття основних питань);
- заключна частина.

Вступ - частина лекції, мета якої - зацікавити і налаштувати аудиторію на сприйняття навчального матеріалу. До його складу входять:

- формулювання теми лекції,
- формулювання мети лекції;
- виклад плану лекції, що включає найменування основних питань, що підлягають розгляду на лекції;
- характеристика рекомендованої літератури, необхідної для організації самостійної роботи студентів;

Основна частина - виклад змісту лекції, що чітко відповідає з заявленому плану. Має містити в собі концептуальний і фактичний матеріал, що розкриває тему лекції, аналіз і оцінку, теоретичних положень, та різні способи їх аргументації і доказу. Зміст матеріалу визначається видом лекції.

Висновок - підведення загального підсумку лекції: узагальнення матеріалу, формулювання висновків по темі лекції; відповіді на запитання студентів.

Текст лекції виконується українською мовою. Роботу виконують в текстовому редакторі Word 14 кеглем, 1.5 інтервалом на одному боці аркуша А4 формату. Рекомендований шрифт - Times New Roman. Текст роботи необхідно друкувати, дотримуючись таких параметрів: зліва- 25 мм, справа – 10 мм, угорі – 20 мм, унизу – 20 мм.

Абзацний виступ повинен бути однаковим упродовж усієї роботи і дорівнювати 1.25 см. Нумерація проводиться арабськими цифрами наскрізь у правому верхньому куті сторінки. Ілюстрації, таблиці і схеми розміщуються на окремих сторінках, і включають до загальної нумерації.

Ілюстрації (фотографії, креслення, схеми, рисунки і таблиці) можуть бути розміщені в тексті чи додатках (включаючи електронні носії). Якщо вони подаються в тексті, то розташовуються після абзаців, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Кожний рисунок

повинен супроводжуватися змістовним підписом - анотацією і мати посилання по тексту.

ПІДГОТОВКА КОНТРОЛЬНИХ ПИТАНЬ ДО ТЕСТУ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ, ВАРІАНТИ ТЕСТУВАННЯ.

Для оцінки знань студентів зазвичай використовуються два види тестових завдань - відкритої та закритої форми.

Завдання **відкритої форми** відносяться до найбільш поширених форм навчальних завдань. Такого роду завдання постійно використовуються в навчальному процесі - під час викладу нового матеріалу, для активізації когнітивної діяльності студентів, у процесі усного та письмового контролю. У завданнях відкритої форми немає готових відповідей. У даній ситуації завдання вимагає від випробуваного довільної відповіді на поставлене запитання. Саме завдання формулюється у формі питання або висловлювання.

Тестові завдання відкритої форми складаються з наступних частин: інструкції, самого завдання у стверджувальній формі або у вигляді запитання і еталона правильної відповіді.

В інструкції до завдання містяться вказівки, які дії повинен виконати випробуваний для успішного вирішення даного завдання.

Слідом за інструкцією розташовується смислова частина завдання, за допомогою якої перевіряється знання випробуваним відповідного обсягу навчального матеріалу. У завданнях відкритої форми в цій частині передбачається пусте місце для відповіді випробуваного. Характеризуючи тестові завдання у відкритій формі, слід зазначити, що їх безперечне перевага - повне виключення вгадування.

Закрита форма тесту, коли випробуваному пропонується вибрати правильну відповідь з декількох можливих. До різновидів закритої

форми відносять певним чином представлені тести на відповідність і тести на встановлення правильної послідовності.

Закриті форми тестових завдань містять такі конструктивні елементи: інструкцію, формулювання самого завдання (переважно у стверджувальній формі), варіанти відповідей і еталон. Таким чином, закриті форми тестових завдань відрізняються від відкритих наявністю готових варіантів відповідей, з яких студент повинен вибрати правильний (правильні). Разом з тим закриті тестові завдання можуть мати різноманітну внутрішню конструкцію при збереженні загального дидактичного змісту. Це дозволяє створити різні варіанти тесту на одному і тому ж дидактичному матеріалі, але з різними кількісними і якісними характеристиками.

ПРОВЕДЕННЯ ПРОМІЖНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗАСВОЄННЯ ЗНАТЬ ЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ.

Діагностика в навчальному процесі розуміється як «контроль в навчальному процесі». Цілями діагностування є виявлення, оцінювання, аналіз та корекція навчального процесу для його ефективності.

Контроль - це частина процесу навчання. Контроль - це виявлення і порівняння (на певному етапі навчання) результату навчальної діяльності до вимог, які задаються до цього результату програмою. Причому, контроль знань і умінь конкретного студента передбачає оцінку цих знань і умінь тільки за результатами його особистої навчальної діяльності.

Складовим компонентом контролю є перевірка знань. Основною дидактичною функцією перевірки знань студентів зі спеціальних дисциплін є забезпечення зворотного зв'язку між викладачем і студентами, що включає в себе: виявлення недоліків течії навчального процесу, виявлення прогалин знань в студентів, визначення рівня

засвоєння навчального матеріалу з дисципліни. Крім перевірки контроль містить у собі оцінювання (як процес) і виставлення оцінки (результату оцінювання).

Існує багато різних класифікацій методів і прийомів контролю знань учнів зі спеціальних дисциплін.

Виділяють наступні методи контролю:

- усні (опитування, усна контрольна робота та ін.).
- письмові (контрольна робота, тематичний реферат та ін.).
- практичні (практична робота, експериментальне завдання та ін.).
- заліки.
- іспити.

Інша класифікація контролю знань учнів зі спеціальних дисциплін:

Поточний контроль: різні форми усного опитування, перевірка домашнього завдання, перевірка конспектів, перевірка за допомогою комп'ютера, поточні тести на комп'ютері та ін.

Тематичний контроль: тематична контрольна робота, тематичний огляд знань та ін.

Періодичний контроль: підсумкова контрольна робота, іспити, заліки.

Форми контролю знань і вмінь учнів виділяються відповідно до форм навчання - масової (іноді в ній виділяють групову і фронтальну) і індивідуальної (Рис. 2).

Форми контролю: фронтальний, груповий, індивідуальний, комбінований контроль, самоконтроль.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ПО МОДУЛЮ 2

На практичних заняттях засвоюються теоретичні основи, що подаються на лекційних дисциплінах. Під час проведення другого модулю педагогічної практики студенти-практиканти опановують проведення практичних, занять, як однієї з основних форм організації навчального процесу, що полягає у виконанні студентами під керівництвом викладача комплексу навчальних завдань з метою засвоєння основ навчальної дисципліни, набуття навичок і досвіду творчої діяльності, оволодіння сучасними методами практичної роботи із застосуванням технічних засобів.

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ЩОДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Мета практичних занять полягає в організації роботи студентів в умовах, наближених до реальної практичної діяльності.

Під час практичних занять вирішується наступний ряд завдань: закріплення, поглиблення і розширення знань студентів при вирішенні конкретних практичних завдань; розвиток пізнавальних здібностей, самостійності мислення, творчої активності студентів; вироблення здатності логічного осмислення самостійно отриманих даних; оволодіння новими методами і методиками конкретної навчальної дисципліни; забезпечення раціонального поєднання колективної та індивідуальної форм навчання.

До функцій практичних занять можна віднести: пізнавальну; розвиваючу; виховну.

Практичні заняття за характером виконуваних студентами завдань поділяються на: ознайомчі, що вживаються з метою закріплення теоретичного матеріалу; аналітичні, що ставлять собі за

мету отримання нової інформації на основі формалізованих методів; творчі, пов'язані з отриманням нової інформації шляхом самостійно обраних підходів вирішення завдань.

Формами організації практичних занять відповідно до специфіки особливостей навчальних дисциплін курсу і цілями навчання можуть бути: рішення типових задач; заняття з рішенням ситуаційних завдань; заняття з моделювання реальних завдань, заняття-конкурси.

СКЛАДАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ ЗАВДАННЯ НА ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ З ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ДИЗАЙН» (ПРОЕКТУВАННЯ)

Для вирішення всіх задач навчального процесу під час практичних занять, потрібна методична база і відповідна до неї документація.

Відповідно до етапів виконання студентами завдання викладач спрямовує діяльність у певне русло, даючи ті чи інші вказівки стосовно активізації проектно- образного мислення.

Концепція проектного рішення як правило, формується паралельно з аналітичними дослідженнями, і ґрунтується на їх результатах. В процесі роботи на основі варіантного проектування і розгляду аналогів визначається стильовий напрям, об'ємно - просторове рішення, орієнтовні техніко-економічні, технологічні, ергономічні показники, тощо.

Оформлення графічної подачі

На підставі виконаної роботи і затверджених керівником рішень, виконується графіка ескізного концепт-проекту на аркуші форматом зазначеному у завданні викладачем: на цій стадії відбувається опрацювання і конкретизація раніше прийнятих ескізних рішень.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО СКЛАДАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ ПО ПЕДАГОГІЧНІЙ ПРАКТИЦІ

Під час проходження педагогічної практики студенти мають освоїти методи оформлення звітної документації перевірки завдань практичних дисциплін (курсowego проєктування). До складу звітної документації перевірки завдань відносяться: відомості, залікові книжки, робочі журнали викладачів, де дана інформація має бути представлена.

Критерії оцінки знань та умінь стосовно кожної дисципліни містяться в робочій програмі цієї дисципліни, її силабусі і озвучуються студентам під час видачі завдання. Отримання тієї чи іншої оцінки залежить від рівня виконання роботи, що оцінюється за певною шкалою і має розподіл певної кількості балів, як наприклад наступна:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО СКЛАДАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ З ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

До звітної документації педагогічної практики відносяться щоденник практики, звіт, текст лекції з наочним матеріалом.

По закінченні проходження практики студент складає звіт відповідно до плану та графіку проходження практики.

Мова та стилістика викладення матеріалу роботи має бути грамотною послідовною та чіткою. Грубі граматичні, орфографічні та стилістичні помилки суттєво знижують рівень роботи, а відповідно і її оцінку викладачем.

Якщо в роботі вводяться аббревіатури якихось термінів чи понять, то перелік їх значення подається на початку роботи у вступі (тезаурус).

За період проходження практики виконується наступний ряд завдань, що оформлюються відповідно до встановлених вимог і подаються керівнику.

У вигляді тексту А4 формату полуторним інтервалом, шрифт №14 Times New Roman (редактор Word):

- щоденник практики;
- текст лекції за обраною темою (індивідуальною у кожного студента) включаючи ілюстративний матеріал до неї, презентація;
- звіт з педагогічної практики.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ПРИ РОБОТІ З ЛІТЕРАТУРОЮ

Вибір літератури проводиться як правило за селективним принципом. Спочатку переглядається швидко, «по діагоналі», і якщо зрозуміло, що публікація має відношення до теми роботи, то вона вивчається більш глибоко.

При роботі з інформацією слід відразу фіксувати всі дані використаної статті чи іншої публікації: автор, назва статті, назва книги чи збірника або журналу; стор., назва видання, місце видання, рік.

Всі дані мають бути наведені у списку використаної літератури та інформаційних джерел.

Одна із задач дослідницької роботи при огляді літератури та і матеріалів за темою роботи, це проведення класифікації джерел. Слід відібрати основні, фундаментальні праці, найбільш цікаві дослідження не тільки безпосередньо за даною темою, але й дотичних, близьких до неї.

Посилання до наукового дослідження мають бути якомога більш об'єктивними. Така мета досягається шляхом усестороннього та комплексного аналізу, що перш за все опирається на фактологічну інформацію.

Список бібліографії включаються лише ті джерела, на які в тексті є виноска з вказівкою вихідних даних і номерів цитованих сторінок і становить не менше 10 джерел, що подано в послідовності: спочатку вітчизняні, зарубіжні, потім джерела Інтернет - мережі. Обсяг роботи повинен становити 5-10 сторінок (без додатків) (лекція), 1-2 сторінки завдання з практичної дисципліни (проекування).

ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО СПИСКУ ЛІТЕРАТУРИ

Загальні правила опису джерел і складання бібліографічних списків

Опис проводиться мовою оригіналу (за правилами сучасної орфографії пунктуації).

Вказівки на те, частина, випуск, номер, а також на рік видання даються арабськими цифрами. Опис книги проводиться за титульним аркушем. Відсутні відомості запозичують з інших місць книги: обкладинки, обороту титульного аркуша, передмови, змісту, випускних даних та ін.

Правила розстановки розділових знаків

: (двокрапка) - перед відомостями, що відносяться до заголовка; перед найменуванням видавництва;

/ (нахилена риска) - перед відомостями про відповідальність;

; (крапка з комою) - для відділення основних авторів від інших осіб, які брали участь у створенні роботи; для відділення першого місця видання від подальшого;

, (кома) - після найменування видавництва, а при його відсутності - після місця видання;

// (дві нахилені риси) - для поділу частин аналітичного опису твору друку;

. - (крапка і тире) - перед відомостями про повторність видання, місцем видання, кількісною характеристикою і областю приміток.

Опис книги з одним автором

Бойко О. Д. Історія України : посіб. для студ. вузів / О. Д. Бойко. 2-ге вид., допов. К. : Академія, 2001. 655 с.

Опис книги з двома авторами

А. М. Черній, З. І. Тимошенко. К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2001. 201 с.

Опис книги з трьома авторами

Уривалкін О. М. Історія України : навч. посіб. / О. М. Уривалкін, І. М. Конончук, Ю. Г. Шевченко. К. : Знання, 2001. 240 с.

Опис книги, що має більш трьох авторів

Історія України : довідник / Г. Д. Темко, Л. С. Тупчієнко, Н. В. Бем [та ін.]. К. : Академія, 2001. 479 с.

Опис книги, перекладеної з іноземної мови

Шарма Р. Монах, который продал свой «феррари» : История об исполнении желаний / Р. Шарма ; пер. с англ. К. Вронского. К. : София, 2004. 286 с. : ил., портр.

Опис збірника статей

Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності : зб. наук. пр. К. : КДЛУ, 2001. 239 с.

Опис словника

Современная философия: словарь и хрестоматия. Київ: Академія, 2002. 511 с.

Опис окремого тому

Багалій Д. І. Вибрані праці : у 6 т. Т. 1. Автобіографія. Ювілейні матеріали. Бібліографія. Х. : ХГІ "НУА" : Золоті сторінки, 1999. 600 с.

Опис офіційного документу

Цивільний кодекс України : за станом на 1 лип. 2004 р. / Верховна Рада України. Офіц. вид. К. : Парламент. вид-во, 2004. 352 с.

Аналітичний опис статті з журналу

Журавльова О. І. Стародавні релігійні вірування українців // Наука. Релігія. 2001. № 2. С. 168–174.

Опис статті з видання, що продовжується

Телехов В. Д. Наука как объект художественного отображения // Вестник Харьковского ун-та. 1999. № 185 : Филология. Вып. 12. С. 3–9.

Аналітичний опис статті зі збірника

Глотц П. Европейская идентичность // Образ Европы : пробл.-темат. сб. Х., 2000. С. 19–25.

Аналітичний опис статті зі з газети

Лашук Ю. Україна – Польща: культура взаємин // Культура і життя. 2002 .1 трав.

Опис архівних матеріалів

Вказується найменування архіву (у скороченій формі), номер архівного фонду, опису, одиниці зберігання (справи), листа (листів):

Державний архів Львівської області Ф. 297. Товариство “Академічне братство” у Львові. 1880–1922. оп. 1. Спр. 4. Матеріали про діяльність Товариства за 1881– 1896 рр. 153 арк.

Оформлення посилань

У тексті в посиланні на твір, що включено до списку літератури, необхідно у квадратних дужках вказати номер, під яким цей твір значиться в списку, номер тому, частини, випуску (для багатотомного видання) і в необхідних випадках сторінку, на яку посилається автор.

Приклади посилань

на один твір [18]

на кілька творів [18; 20; 25; 108]

на багатотомне видання [25, т. 2]

на конкретну сторінку твору [32, с. 150]

Оформлення списку літератури

Застосовується кілька способів угруповання матеріалу у списку літератури: алфавітний, систематичний, хронологічний, в порядку цитування та згадки літератури в тексті.

Потім подається література на іноземних мовах в порядку латинського алфавіту.

Схема опису електронного ресурсу

Основний заголовок [Загальне позначення матеріалу] = Паралельний заголовок: відомості, що відносяться до заголовку / відомості про відповідальність. - Відомості про видання = Паралельні відомості про видання / відомості про відповідальність, що відносяться до видання, додаткові відомості про видання. - Позначення виду ресурсу (обсяг ресурсу). - Місце видання: ім'я видавця, дата видання (Місце виготовлення: ім'я виготовлювача, дата виготовлювача). - Специфічне позначення матеріалу і кількість фізичних одиниць: інші фізичні характеристики; розмір + відомості про супровідний матеріал. - (Основний заголовок серії або підсерії = Паралельний заголовок серії або підсерії: відомості, що відносяться до заголовку серії або підсерії / відомості про відповідальність, що відносяться до серії або підсерії, ISSN; нумерація усередині серії або підсерії). - Примітка. - Стандартний номер = Ключове заголовок: умови доступності та (або) ціна.

Приклад опису електронного ресурсу

012 climate change strategy. Levi Strauss & Co. 2012. URL: <https://levistrauss.com/wp-content/uploads/2014/01/2012-Climate-Change-Strategy.pdf> (дата звернення: 11.07.2022).

Приклад опису електронного ресурсу

Березюк Н. М. Дорога длиною в 200 лет [Электронный ресурс] : Центральная научная библиотека Харьковского национального университета имени В. Н. Каразина // Очерки истории вузовских библиотек г. Харькова / М-во образования и науки Украины, Нар. укр. акад.; под общ. ред. В. И. Астаховой.Х., 2001. С. 20–121. Режим доступа: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/3650>. – Заглавие с экрана.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Ашеро́в Т., Бойчу́к О., Голобородько В., Свірко В. Дизайн та ергономіка. Термінологічний словник. Харків: УПА, 2008.
2. Берман Д. Do good design: как дизайнеры могут изменить мир. – Пер.с англ. Спб: Символ-плюс, 2011. 208 с., ил.
3. Бондаренко І. Історико-генетичні витoki засобів національної само ідентифікації в дизайні інтер'єру. Мистецтвознавство України: Зб. Наук. пр./ редкол.: А.Чебикін (голова) та інші. К.: ІПСМ АМУ; КЖД «Софія», 2009. Вип. 10. С. 222-235.
4. Бондаренко І.В., Романенко Н.Г, Мигаль С.П «Дизайн-проекування: навчальний посібник до виконання науково-дослідної роботи студентів спеціальності 8.02020701 «Дизайн» /; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси: ЧДТУ, 2012. 82 с., іл.
5. Бондаренко І., Турчин В. Організація творчої участі студентів дизайнерських спеціальностей у конкурсній та виставковій діяльності (на прикладі ХДАДМ) // Вісник Харківської держ. академії дизайну і мистецтв. Зб. наук. пр. за ред. Даниленка В.Я. Харків: ХДАДМ, 2007. № 12. С. 3–10.
6. Бондаренко І., Бондаренко Б.. Полістилістика як проектний метод у середовищному дизайні України (на прикладі Харківського регіону) //Актуальні питання гуманітарних наук: збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика». 2020, т.3. №1. С.14-20
7. Бондаренко І.В., Бондаренко В.В. Формування та розвиток творчих особистостей в системі вищої дизайн-освіти. The 10th International conference —Science and society (March 15, 2019) Accent Graphics Communications & Publishing, Hamilton, Canada. 2019. 471 p. P.295-306.
8. Гладуш В. А. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Навч. посіб. / В. А. Гладуш, Г. І. Лисенко. Д., 2014. 416 с.
9. Даниленко В.Я. Дизайн: підручник. Харків: ХДАДМ, 2003.
- 10.Калашнікова Л. М., Жерновникова О.А. Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях : навчальний посібник. Харків, 2016. 260 с.

- 11.Кривуц С.В. Розвиток креативних індустрій як засіб збереження елементів традиційної культури / Збірник науково-практичної конференції «Традиційна культура в умовах глобалізації: збереження автентичності та розвиток креативних індустрій».: Х. «Друкарня Мадрид». м. Харків, 2018, С. 226-227.
12. Кривуц С.В., Васьковська А.М. Соціально-психологічні аспекти інклюзивної освіти / Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції «TOPICAL ISSUES OF MODERN SCIENCE, SOCIETY AND EDUCATION». The 1st International scientific and practical conference — Topical issues of modern science, society and education (August 8-10, 2021) SPC — Sci-conf.com.ua, Kharkiv, Ukraine. 2021. P.674-676
- 13.Кривуц С.В. Методика формування дизайну архітектурно-ландшафтного середовища на основі соціально-орієнтованої моделі (на прикладі робіт студентів спеціальності 022 «Дизайн»; програма «ДАЛС») // Міжнародна науково-практична конференція «Мистецтво та дизайн у художній мові мінливого часу: морфологія, семіотика, візуальність» // Збірник наукових матеріалів. 14 квітня 2022 року, ХДАДМ. Харків, 2022. С.56-58
- 14.Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. 2-ге вид. К,: Знання, 2011.
- 15.Лагода О. Естетичний дискурс дизайну: проблематизація, маніфестація, репрезентація. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 40. С.51-56.
- 16.Моделювання професійної підготовки фахівців в умовах євроінтеграційних процесів: монографія /за ред. С. С. Вітвицької. Житомир: О. О. Євенок, 2019. 304 с.
19. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII // База даних “Законодавство України”/ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/ed20200724#Text>
- 20.Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII // База даних “Законодавство України”/ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/ed20200624#Text>

- 21.Свірко В.О., Бойчук О.В., Голобородько В.М., Рубцов Н.Л. / Основи ергодизайну: навч. Посібник. К: НАУ, 2011, 300 с.
- 22.Свірко В.О., Рубцов Н.Л., Бойчук О.В., Голобородько В.М. / Нормативне забезпечення дизайн-ергономічної діяльності /навчальний посібник. Київ: Укр НДІ ДЕ НАУ, 2012. 160 с.
- 23.Туркот Т.І. Психологія і педагогіка вищої школи. Навчальний посібник рекомендовано МОН України, Кондор, 2011. 213 с.
- 24.Турчин В.В. Фактор професійного мислення в контексті сучасних проблем дизайн-освіти // Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті. Харків: ХДАДМ, 2004. №1-2. С. 127-131.
- 25.Феномен інновацій: освіта, суспільство, культура: монографія/за ред. В. Г. Кременя. Київ: Педагогічна думка, 2008. 472 с.

Навчально-методичне видання

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

з «ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ»

для студентів 1 курсу
СВО магістр
денної форми навчання
спеціальності 022 «Дизайн»
ОПП Дизайн архітектурно-ландшафтного середовища

Укладачі: проф Бондаренко Ірина Володимирівна
доц. Бондаренко Богдан Костянтинович
Відповідальний за випуск: Тетяна КОЗАЧЕНКО

План 2022 р.